

c) A savanyított víznek azon előnye van a gipszhez képest, hogy száraz vagy nedves időjárásban egyaránt jó eredménnyel alkalmazható; végre

d) A kénsav sok esetben olcsóbb trágyászer mint a gipsz és használtatik belőle k. holdankint 50—80 font.

A vitriol (kénsavas vaséleg) hasonló sikerrel alkalmazható mint a kénsav — kivéve oly talajokat, melyekben már is nagy mennyiségű vas jelen van, mi a földnek vörös színén könnyen megismerhető. Ily esetben a vitriolnak edző hatása van gyöngé növényekre.

Azért mindenkor tanácsos a vitriolt vagy erős vizoldatban vagy nedves időkor alkalmazni.

Mind a kénsavat, mind pedig a vitriolt közvetve is lehet trágya gyanánt alkalmazni — az által, hogy ganéjlével, marha- vagy más trágyával kevertetnek. Ez a vitriolra nézve feltétlenül elsőbbséget érdemel és a trágya fenntartására is kedvező hatással van.

Evvel befejezzük az ásvány trágyákra vonatkozó jegyzeteinket, melyekkel a tárgyat ugyan ki nem meritettük (a mint szándékunkban sem volt), de az ügynek tán annyiból mégis szolgáltunk, a mennyiben e rövid áttekintéssel is a gazdák figyelmét oly tárgy felé irányozni kívántuk, mely a mivelt külföldön mind az irodalom terén, mind a gyakorlat mezején kiváló figyelemben részesítettik és mely a mezei üzletre a legüdvösebb hatást gyakorolni hivatva van. — Ilyen kérdésnek tanulmányozásában és a gyakorlatba való célirányos átvezetésében nekünk magyar gazdáknak sem szabad késedelmeznünk.

S. P.

Valami a rönkök átadásáról.

E becses lapok hasábjain ugyan többször lőn már fejtegetve s kimutatva az erdők nemzetgazdászati jelentősége, — azonban fájdalom! a jóakaró igék termőföldre nem találának. — Jele ennek azon számos erdőszetellenes intézkedés, melylyel úgy szólván naponta találkozunk.

Elég legyen a sok közül csak egyet, de talán a legfontosabbak

egyikét emlitenünk, a gyakorta felmerülő s mindinkább elharapodzó bérletrendszer, mely az erdőknél soha vagy alig alkalmazható!

Jelen sorainknak ugyan nem czélja, ez állításnak beható tárgyalása s illusztrálása, ezt hivatottabb tollra bizzuk; annyit még is felhozunk, hogy: miután a bérletrendszer egyáltalában csak a fejlettség magasabb fokára jutott országokban — hol a tőkeerő fokozott szakképzettséggel van párosulva — lehet hasznot hajtó, annak a mi a kezdetlegesség karjaiból alig vagy tán ki sem bontakozott, erdőgazdaságunk ellene szól, mert:

1-ör nemcsak hogy az itt nélkülözhetlen gazdasági tervek nem bírjuk, hanem hiányzanak a leggyakrabban a gazdasági tervet megelőző előmunkálatok is, de sőt az erdőt terhelő szolgalmak megváltásával egybekötött urbéri szabályozások sincsenek végrehajtva! Minő bonyodalmakat idézhetnek e körülmények elő? — mennyire károsak lehetnek az erdőbirtokosra? — minden további megvilágítás nélkül is felfogható.

Tudunk esetet, hol a korszáratag nagyobbára vénhőnczöket tartalmazó állab, azért: mert az egésznek talán $\frac{1}{3}$ -át 30—50 éves törzsek tették ki, nem vágathónak — s így annak letarolása mind a birtokos, mind a bérlőre nézve károsnak (lévén az illető állab legnövényesebb szakában) állítottatott a bérlő által, s utóvégre az állab csak ugyan nem vágathónak jelentetett ki! Valjon mit fog tenni a birtokos a hosszú szerződési tartam letelte után, a majdan javában elkorhadt s pudvás törzsekkel? Ilyen s ennél szebb következményei szoktak lenni az erdők kibérlésének!

2-or mert legtöbbszörre nélkülözzük a kibérlésnél elkerülhetlenül igényelt mérlegek (bilanz) előállítására szükséges pontos számvitelt. — Lévén számadásaink — a kincstári erdőkét kivéve — nagyobbára igen primitív állapotban sinlődök;

3-or mivel a bérlő gazdálkodása könnyen pusztító gazdasággá fajulhat, ennek utóbajai pedig, mint huzamosb időtartamra kihatók az erdőszetben alig, vagy igen nehezen és későn orvosolhatók;

4-er de különösen káros a mi még bölcsőjében szendergő erdőgazdaságunkra nézve a bérlet rendszer azért, mert gátolja a czélirányos, az oly szükséges javításokat; akadályozza a nagyobb szerű s tán csak hosszabb idő lefolyta után sikert eredményező reformok életbeléptetését!

Azonban talán nagyobb feneket is kerítettünk a dolognak, melyről szólni kívántunk, mint a minő megilleti; azért jó lesz tárgyunkhoz térni.

A bérletnek a többi között rendes kifolyásai gyanánt tünnek fel: a) a különféle átadások s illetőleg átvételek, és evvel összekapcsolt leltározások stb. b) az átadások — s illetőleg átvételekkel egybekötött olykor heves vitatkozások; ez utóbbi mint szülöttje a sokszor határozatlan s kétes kifejezésekben bővelkedő bérszerződésnek, mert hát magánbirtokokban azok megkötésénél már mintegy rendszeresen mindenki szerepel, csak a véleményilletékes szakember nem!

Nem tudjuk jó- vagy balvégzetünknek tulajdonítandó-e? — elég az hozzá, hogy rövid időközben, két egészen különböző viszonyokkal s különböző tartalmu bérszerződéssel dicsekvő nagyobb uradalomban volt szerencsénk a bérszerződés foganatosításának alárendelt szereplője lenni, — s mindannyiszor a rönkök átadásánál s illetőleg átvételénél érdekes vitának lettünk tanui. — Ugyanis az átadó fél a tönköket az átlagos átmérő szerint követelte átadatni.

Tudván, hogy a rönkök tökéletes hengert nem képeznek, s így az alsó meg a felső átmérő között különbségnek kell lenni, mi különösen a végtönköknél (Endklotz) rendszeren 2—5" által nyilvánul, és a minek aztán ugy a köbtartalomra, mint a pénzértékre befolyása van; — e kölcsönösen felmerült kívánat helyén volt.

Az átvevő fél követelését azzal indokolta, hogy az illető rönkökből termelendő fűrészelt anyag mennyiségére zsinórmértékül mindig a felső átmérő szolgál, és soha a közép; — az átadók erre akként válaszoltak, miként ha az illetékes ársorok nem is ezen eljárást mondolnák, ők meggyőződésük fonalán helyt az átvevő kívánalmának nem adhatnának, mert nem kötelesek tudni, minő célra fognak az átadott tönkök felhasználtatni, s így ha például zsindelyre fognának feldolgoztatni, — eljárásukat egészen okadatoltnak találják.

Ha már a méltányosság elvéből indulunk ki, ugy a mi szerény véleményünk a vitát mindig az átvevők javára dönti el:

1-ör. Mert nyilvánvaló dolog, hogy a fűrészelt anyag minőségére nézve a henger alakot mindinkább megközelítő rönkök mindig értékesebb olyannál, melynek alsó vége aránytalanul erősebb a felsőnél, daczára annak, hogy köbtartalma nagyobb. — Állításunknak könnyebb megértéseül, szükségesnek látunk egy példát felhozni:

Egy 18" tönk, melynek alsó vége 19" ad : 14 darab 1" deszkát

s 4 db. osztályba sorozható jó széldeszkat; — egy hasonlóan 18', de alul 23' rönkö szintén annyit (iránymértékül vevén az $\frac{1}{5}$ " metszés szabályozót „Schnitt Regulativ“), avval a különbséggel mégis, hogy itt a széldeszka rendesen selejtes; miután az ilyen széldeszkáknak alsó végök aránytalanul vastagabb, úgy szólva idomtalan lévén, nemcsak további felhasználásukra kártékonyan hat, de az elfuvarozást is tetemesen megnehezíti. — E mellett még az ilyen tönköknek a tolokába való beillesztésük is több időt igényel, mint a szabályosabbak.

2-or. A fuvarról illetőleg is, a díjazás mindig a felső átmérő szerint törtévé, a birtokos rövidséget nem szenved.

3-or. A rönkök zszindelyre való felhasználását illető ajánlatra nézve, elég legyen megemlíteni, hogy arra csak kiválóan sima és hasadékony törzsek alkalmazhatók, már pedig nem minden tönk ilyen! — meg aztán ha már egyszer a tönk a rakodón, vagy épen a fűrészmalmnál van, úgy zszindelyre való feldolgozásuk — a tönköknek aránytalanul nagyobb fuvarkölsége folytán — haszonnal sehogy sem remélhető! tekintetbe sem véve a gyártással okvetlen járó s nem értékesíthető hulladékot; — itt nem a simitás s hasogatásnál elkerülhetlenül előjövő forgácsot értjük, de a rönkö végéből eleső kisebb nagyobb tökcecseket, melyek a zszindely hosszát ki nem teszik.

Igy a méltányosság szempontjából véve a dolgot, ahogy sem helyesíthetjük az átlagos átmérő szerinti felszámítást.

Lehet, hogy ez egyéni meggyőződésünk téves, — s azért a hozzászólást mindenkor szívesen fogadjuk.

Zordfalvi Antal.

Milyen a karst?

E hegység neve olvasóink előtt bizonyára eléggé ismeretes, — hiszen utóbbi időben alig volt erdősitésről vagy erdőirtásról szó a nélkül, hogy nagyobbára ijesztő példaként a Karst is meg ne lett volna említve — úgy véljük tehát, hogy nem teszünk érdektelent, ha az „Oest. Mon. Schr.“ után röviden megismertetjük, hogy t. i. még sem oly fekete az ördög, mint a minőnek festik; és pedig azért, mert

E hegységnek legsivárabb területei is alkalmasok a művelésre, miután a sziklák közötti erekben termékeny föld található s miután a közönséges bóra a fanövésének nem föltétlen gátja.